

Геополітичне становище України

Rusvesna.su

Геополітичне становище сучасної України

Особливість геополітичного становища України полягає в тому, що, як відкрита для інтеграції до Європи, вона, на відміну від інших країн Центральної та Східної Європи, змушена долати дві лінії поділу континенту, які виникли після Другої світової війни. **Перша з них** — межа між країнами колишнього Варшавського договору та рештою Європи, що розмивається й зникає. **Друга** — західний кордон колишнього СРСР, що часом сприймається як межа дуже неоднорідної та аморфної СНД, який віддаляє Україну від її природних партнерів у Центральній та Східній Європі.

Чинники, що впливають на геополітичне становище України

1. Вигідне географічне положення.
2. Розміри території (Україна за площею території є найбільшою європейською державою).
3. Чисельність населення (п'яте місце в Європі після Німеччини, Франції, Великої Британії, Італії).
4. Розвинений народногосподарський комплекс.
5. Високий інтелектуальний потенціал.
6. Значний природно-ресурсний потенціал.
7. Розвинена транспортна мережа (залізниці, автошляхи, трубопроводи тощо).
8. Вихід до Світового океану (через Чорне море).

*Геополітичне положення України є **сприятливим*** для її подальшого розвитку.

Воно зумовлює позицію своєрідної посередницької ланки в економічних стосунках між країнами Півночі, Сходу, Заходу.

Місце України в інтеграційних процесах у Європі та світі

Зі здобуттям незалежності Україна прагне увійти до світового співтовариства як його повноправний член і стати активним учасником міжнародної політики.

Сьогодні Україну визнали **150 держав світу**, понад **100** встановили з нею дипломатичні відносини. Україна уклала низку рівноправних двосторонніх міждержавних договорів, є членом ООН.

На сучасному етапі Україна посідала провідні позиції з постачання на світовий ринок *текстилю, металу та металовиробів, сільгосппродукції, зброї тощо.*

Існує ціла низка недоліків у розвитку інтеграційних процесів:

1. Слабо розвинений внутрішній ринок унаслідок низької купівельної спроможності населення.
2. Недостатня продуманість проведення реформ.
3. Відплив робочої сили за кордон.
4. Зовнішня фінансова заборгованість.
5. Низький рівень приходу іноземних інвестицій.

Україна *прагне вступити до ЄС*, але для цього потрібно провести цілу низку реформ, *досягти високих цивілізованих стандартів економічного й політичного розвитку, дотримання принципів демократії, прав людини та свободи слова.*

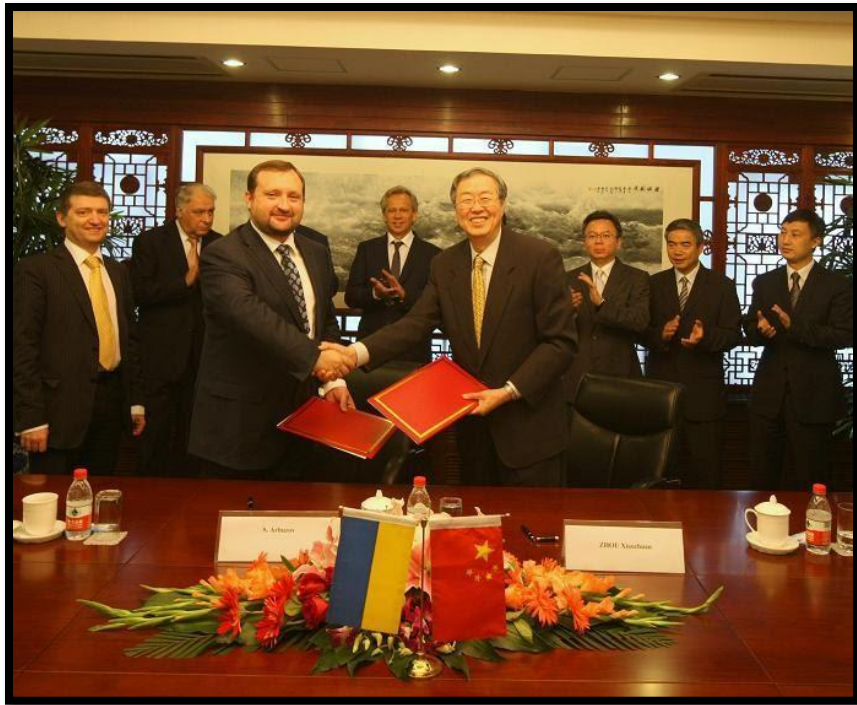

Стратегічне партнерство. Україна у світовій економіці

Ознаками важливості партнерства в економічній сфері можуть бути: значна частка країни-партнера в експорті/імпорті товарів і послуг, обсяг інвестицій, наявність великих спільних проєктів у пріоритетних для України галузях. Важлива також структура торгівлі. Важливим є можливість країни-партнера впливати на прийняття міжнародними організаціями (МВФ, Світовий банк, ЄБРР, ЄС) вигідних для України рішень.

За сукупністю показників сьогодні до *стратегічних економічних партнерів України* можна віднести лише *Росію, США й Німеччину*. Потенційні можливості виходу на такий рівень відносин мають країни ЄС — *Велика Британія, Італія, Голландія, Франція*. На більш високий рівень може піднятися економічне співробітництво з *Китаєм*.

• Українсько-російські відносини

- **Дипломатичні відносини між Україною та Російською Федерацією** встановлені [1991](#) року, після розпаду [Радянського Союзу](#), серед засновників якого були обидві республіки. Російська Федерація має посольство в Києві та консульства в [Харкові](#), [Одесі](#), [Львові](#) та [Сімферополі](#). Україна містить посольство в [Москві](#) і консульства в [Санкт-Петербурзі](#), [Ростові-на-Дону](#), [Тюмені](#) та [Владивостоці](#).
- [Російська Федерація](#) — держава-сусід України, кордон із якою проходить на північному сході та сході країни. Відносини із нею мають стратегічне значення^{[1][2]} для України і значною мірою визначають її зовнішню, а часом і внутрішню політику.
- **2010–2013**[\[ред. • ред. код\]](#)
- У квітні [2010](#) року були укладені Харківські угоди, що передбачали збереження бази російського флоту в Севастополі до 2042 року й знижки для України на російський газ. У липні 2010 року Прем'єр-міністр України [Микола Азаров](#) заявив, що уряд України веде переговори про створення газотранспортного консорціуму між Україною, ЄС і Росією.
- У серпні [2013](#) року Росія почала проти України безпричинну [торговельну експортну блокаду](#) з метою змусити державну владу України відмовитись від підписання [договору про асоціацію з ЄС](#).
- **2014 — дотепер**
- У березні 2014 р. у Верховній Раді зареєстровано законопроект про розрив дипломатичних відносин з Росією.^[4]
- 20 травня 2015 прем'єр-міністр Арсеній Яценюк на засіданні уряду заявив, що Кабінет міністрів України вирішив припинити військово-технічну співпрацю з Російською Федерацією і дію угоди між Україною і Російською Федерацією про військово-технічне співробітництво, яка була підписана 26 травня 1993.^[5]
- **Проблеми**
- **Питання Голодомору**
- Україна закликає ООН визнати [Голодомор](#) 1932-33 років [геноцидом українців](#)^[8]. Офіційна влада Росії неодноразово висловлювала свою незгоду з таким формулюванням трагедії 33-го року, у якій також постраждала Росія. Офіційна позиція Москви з цього приводу: «Голодомор — це злочин комуністичного режиму, але не етнічний геноцид»^[9].
- **Питання НАТО**
- На вищих урядових рівнях різні уряди України проголошували свій намір поступово інтегруватися в європейські структури, в тому числі і в [НАТО](#)^[Джерело?] . Це викликало різке негативне ставлення офіційної Росії. Співробітництво України з НАТО та навіть навчання з цією організацією піддавалися критиці як зовні так і зсередини через проросійські організації України. Влітку [2006](#) р. за підтримки деяких російських політиків відбулося протистояння між протестувальниками і контингентом НАТО у навчаннях [«Сі Бриз»](#) 2006 у [Євпаторії](#). Це призвело до погіршення стосунків між двома державами і заборони в'їзду до України декільком російським політикам.

[“Петро Порошенко”](#) під час зустрічі в [«Нормандському форматі»](#). Лютий 2015

Акція руху [«Відсіч»](#) під Адміністрацією Президента України з вимогою адекватної відповіді України на торговельну блокаду Росією, 22 серпня 2013 року

Українсько-данські відносини

- [Данія](#) має посольство в [Києві](#), а [Україна](#) має посольство в [Копенгагені](#). Королівство Данія визнала Україну [31 грудня 1991](#), дипломатичні відносини були встановлені [12 лютого 1992](#).
- Економіка
- Згідно з даними [Держстату України](#) у січні — вересні [2013](#) р. обсяги двосторонньої торгівлі товарами та послугами між Україною та Данією досягли 485,9 млн. дол. США.
- Експорт товарів з України становив 123,7 дол. США, що на 18,6 % за відповідний період позаминулого року. При цьому данський імпорт товарів становив 227,4 млн. дол. США — зростання на 9,3 %.
- Традиційно, провідні позиції у торгівлі двох держави займають такі категорії товарів, як фармацевтика, текстильна продукція, машинне обладнання, хімічна продукція, с/г продукція.

Українсько-іракські відносини

- Українсько-іракські відносини [Ірак](#) офіційно визнав [Україну 1 січня 1992](#) року, а дипломатичні відносини між Україною та Іраком були встановлені [16 грудня 1992](#) року. Діяльність [Посольства України в Іраку](#) започатковано у травні [2001](#) року. Починаючи з [2007](#) року функціонує [Посольство Республіки Ірак в Україні](#).
- У [2014](#) році [Міністерством закордонних справ України](#) заплановано розширення дипломатичної присутності в Республіці Ірак (відкриття консульства / відділення Посольства України в м. [Ербіль](#)).
- Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Іраком [[ред.](#) • [ред. код](#)]
- У [2013](#) році двосторонній товарообіг між Україною і Республікою Ірак досяг 767,8 млн. \$ (у тому числі експорт — 767 805 тис., а імпорт — 151 тис. \$). Основними товарами, які експортує Україна в Республіку Ірак, є високотехнологічне обладнання, чорні метали, електричне устаткування, деревина, готові продукти із зерна, цукор, какао, м'ясо, яйця та молочні продукти.

Українсько-литовські відносини

- **Україно-литовські відносини** — міжнародні відносини між [Україною](#) і [Литвою](#). Україна має [амбасаду](#) у [Вільнюсі](#) і 3 консульства — в [Клайпеді](#), [Шальчинінкаї](#) і [Висагінасі](#). Литовська амбасада знаходиться в [Києві](#), а генеральне консульство — у [Львові](#).
- В листопаді [2009 року](#) було підписано низку україно-литовських угод, що включали взаємне визнання дипломів і кооперацію в збереженні культурної спадщини, крім того, Литва пообіцяла підтримку Україні в набутті членства у ЄС^{[2][3]}.
- Історична динаміка чисельності українців у Литві за даними переписів
- [1959](#) — 17 692 — 0,65%
- [1970](#) — 25 099 — 0,80%
- [1979](#) — 31 982 — 0,94%
- [1989](#) — 44 789 — 1,22%
- [2001](#) — 22 488 — 0,65%
- [2011](#) — 16 423 — 0,54%

Українсько-болгарські відносини

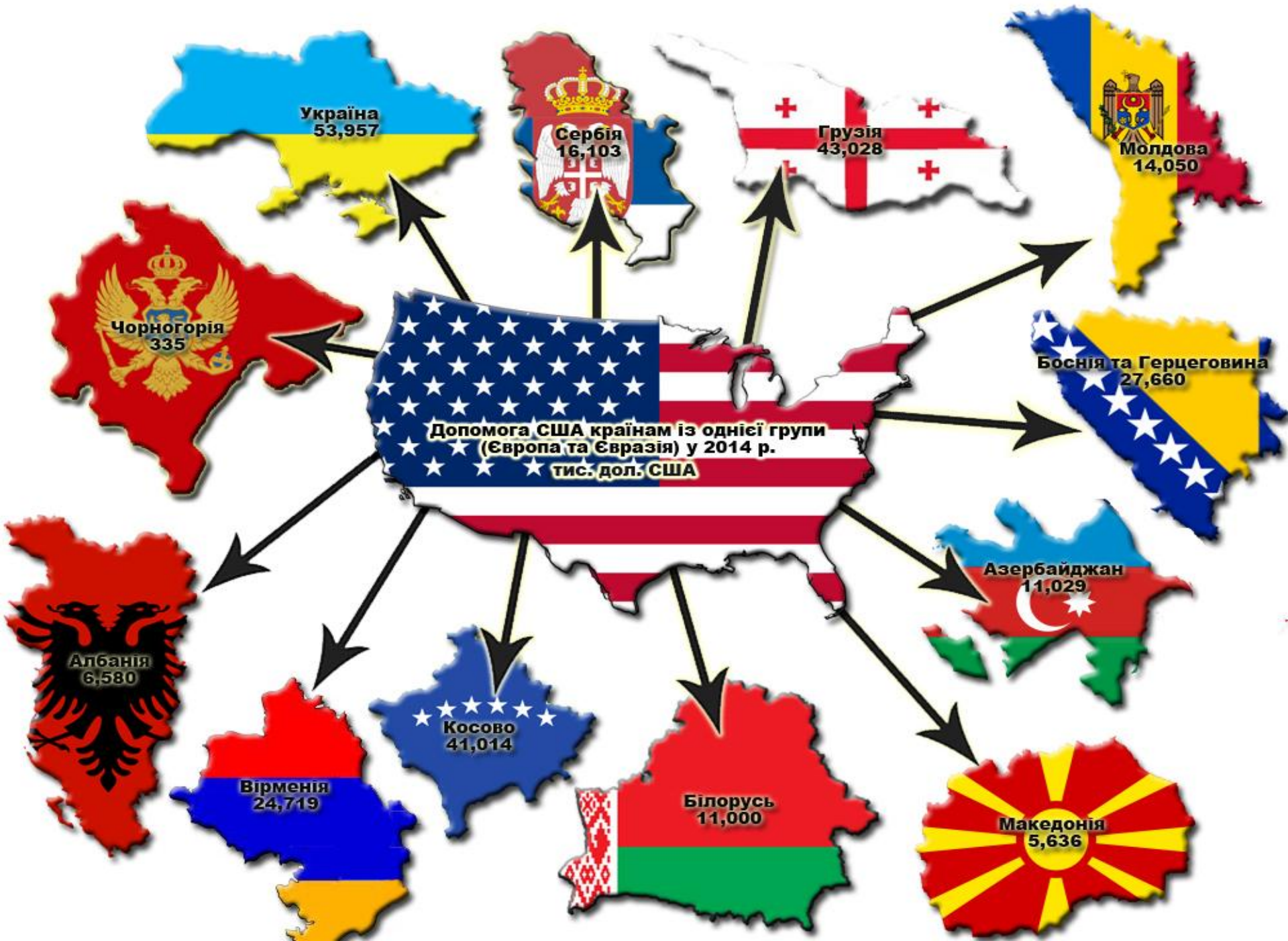
- Українсько-болгарські відносини — це [двосторонні відносини](#) між [Україною](#) та [Болгарією](#) у галузі міжнародної політики, економіки, освіти, науки, культури тощо.
- Зміцненню співробітництва в усіх сферах сприяв останній візит [Президента Республіки Болгарія](#) в Україну у [2003](#) р. Висока оцінка сучасного стану розвитку політичних відносин була підтверджена у Спільній заяві президентів двох країн. У цьому важливому політичному документі болгарська сторона задекларувала свою підтримку України в реалізації курсу на приєднання до [ЄС](#), [НАТО](#).
- Київ радо привітав Софію з офіційним приєднанням до [НАТО](#) у [2004](#) р. та підписанням Угоди про приєднання Болгарії до [ЄС](#) у [2005](#) р. Болгарія, у свою чергу, засвідчила готовність сприяти європейській та євроатлантичній інтеграції України.

Українсько-іракські відносини

- Українсько-іракські відносини [Ірак](#) офіційно визнав [Україну 1 січня 1992](#) року, а дипломатичні відносини між Україною та Іраком були встановлені [16 грудня 1992](#) року. Діяльність [Посольства України в Іраку](#) започатковано у травні [2001](#) року. Починаючи з [2007](#) року функціонує [Посольство Республіки Ірак в Україні](#).
- У [2014](#) році [Міністерством закордонних справ України](#) заплановано розширення дипломатичної присутності в Республіці Ірак (відкриття консульства / відділення Посольства України в м. [Ербіль](#)).
- [28 травня 2012](#) року у м. [Багдад](#) проведено чергові політичні консультації між МЗС України і [МЗС Республіки Ірак](#), у ході яких обговорено актуальні питання двостороннього співробітництва, а також розвиток подій в регіоні Близького Сходу.
- Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Іраком
- У [2013](#) році двосторонній товарообіг між Україною і Республікою Ірак досяг 767,8 млн. \$ (у тому числі експорт — 767 805 тис., а імпорт — 151 тис. \$). Основними товарами, які експортує Україна в Республіку Ірак, є високотехнологічне обладнання, чорні метали, електричне устаткування, деревина, готові продукти із зерна, цукор, какао, м'ясо, яйця та молочні продукти.
- Починаючи з [2011](#) року, на щорічній основі проводяться українсько-іракські бізнес-форуми.

Українсько-габонські відносини

- Натхнені обопільним бажанням розвивати та зміцнювати дружні відносини між народами двох країн;
- Прагнучи встановити між двома державами взаємовигідне співробітництво у сферах, що становлять обопільний інтерес;
- Посольство України в Габонській Республіці — дипломатична місія України в Габоні, знаходиться в місті Лібрєвіль. Відкрите у 2007 році.
- Генасамблея ООН підтримала резолюцію, у тексті якої визнається непорушність територіальної цілісності України. За відповідну резолюцію проголосували 100 країн-членів ООН, у тому числі Республіка Габон. Проти проголосували 11 країн: разом з Росією проголосували лише Вірменія, Білорусь, Болівія, Куба, КНДР, Нікарагуа, Судан, Сирія, Зімбабве, Венесуела. Велика частина країн утримались під час голосування - це 58 країн на чолі з Китаєм.^[4]

Nuclear
Security
Summit
Seoul 2012

Барак Обама розмовляє з Віктором Януковичем. Саміт з ядерної безпеки, Сеул, 2012

Президент США Барак Обама зустрічається з Петром Порошенко, 7 червня 2014

Голова Держдепу Джон Керрі на Євромайдані, 4 березня 2014

Зустріч з віце-президентом США Джо Байденом у день інавгурації Президента України, 7 червня 2014

Зустріч посла Джефрі Паєта з в. о. президента Олександром Турчиновим, 20 березня 2014

Церемонія відкриття BIONIC University. Віце-прем'єр-міністр України Костянтин Грищенко та посол США в Україні Джеффри Р. Пайєтт, 27 вересня 2013

Сенатор США Джон Маккейн виступає на Євромайдані, 15 грудня 2013

України і НАТО

- **Громадська думка країн НАТО та України щодо вступу**
- [Експерти](#) та [аналітики](#) вважають, що низький рівень підтримки членства України у НАТО зумовлений такими факторами:
 - стійким уявленням про ворога;
 - наявністю російського фактору, який присутній у інформаційному полі;
 - відсутністю достатньої інформації про діяльність Альянсу.
- Усе це призвело до формування у громадян певних міфів, стереотипів та упереджень. Міфи, як і будь-які інші ідеологічні конструкції, час від часу потребують підживлення, тому виникають історії про мілітаристський характер Альянсу, невідповідність Конституції України з НАТО, безперспективність цієї організації тощо. Розвінчання міфів та упереджень — шлях до розуміння діяльності НАТО.^[4]
- Моніторингові соціальні дослідження свідчать, що частка прихильників НАТО знизилася з 22 % у 1999 році до 19 % у 2005-му. Аналітики вважають — це обумовлено [воєнними кампаніями НАТО в Югославії](#), [США в Афганістані](#) та [Іраку](#), внаслідок чого у масовій українській свідомості помітно знизився рівень позитивного сприйняття Північноатлантичного альянсу. В той же час частка громадян, що не підтримували вступ України в НАТО зросла від 33 % 2005-у до 64,4 % 2006-го.

Опитування населення України щодо вступу в НАТО 2014-2015рр

Дата	Ставлення	
	За	Проти
Березень 2014	44%	47%
Квітень 2014	36%	48%
Травень 2014	37%	42%
Травень 2014	34%	48%
Червень 2014	41%	40%
Червень 2014	47%	36%
Липень 2014	44%	35%
Вересень 2014	44%	—
Вересень 2014	52%	19%
Жовтень 2014	53%	34%
Листопад 2014	51%	25%
Березень 2015	43%	31%
Березень 2015	47%	29%
Травень 2015	37%	36%
Червень 2015	53%	32%
Липень 2015	41%	30%
Серпень 2015	64%	28%
Вересень 2015	48%	28%

Ставлення населення країн НАТО до вступу України:

Згідно з результатами опитування, проведеного Pew Research Center у червні 2015 року, більше половини громадян країн НАТО (57%) виступає за вступ України до Альянсу. За надання Україні зброї виступає менше половини опитаних — 41%. Як свідчать дані, найбільше підтримують членство України в НАТО громадяни Канади (65%), США (62%), Польщі (59%), Іспанії (57%) та Великої Британії (57%). Разом з тим, найменша підтримка вступу України до НАТО спостерігається серед мешканців Німеччини (36%) та Італії (35%). Водночас найбільше підтримують постачання Україні зброї поляки (50%), американці (46%) та канадці (44%). Найменше — італійці (22%) та німці (19%).

ОСНОВНІ ГАЛУЗІ СПІВПРАЦІ

- **Співпраця у галузі безпеки:** Україна та НАТО активно співпрацюють у плані підтримання безпеки та стабільності на євроатлантичному просторі. Протягом останніх років Україна по черзі виділила [піхотний батальйон](#), батальйон механізованої піхоти та вертолітний загін для участі у діяльності керованих НАТО миротворчих сил НАТО на Балканах, у Боснії та Герцеговині, а в операціях у Косові брав участь український вертолітний загін та значна кількість особового складу з української частини українсько-польського батальйону. Іншим кроком, що засвідчив готовність України сприяти зміцненню міжнародної стабільності та боротьбі з тероризмом, стало надання Україною права прольоту над її територією авіації НАТО, яка перевозила війська до складу Міжнародних сил сприяння безпеці (МССБ) на території Афганістану та особовий склад коаліційних сил під проводом США, залучених до операції «Нездоланна свобода».

- **Наука й охорона довкілля:** Співпрацю у галузі довкілля переважно зосереджено на екологічних проблемах, спричинених оборонною діяльністю.

• Після Євромайдану

- 25 травня міністр закордонних справ України Павло Клімкін сказав, що у НАТО поки немає консенсусу щодо членства України.^[57] Того ж дня генсек НАТО Єнс Столтенберг заявив у інтерв'ю телеканалу [«Дощ»](#), що НАТО не може приймати рішення про постачання озброєнь Україні, адже це знаходиться в компетенції урядів членів альянсу. Водночас він зазначив, що НАТО надає політичну підтримку і допомагає реформувати армію України. Столтенберг також назвав «неприйнятним, що країна, така як Росія, анексує частину України і продовжує дестабілізувати схід України».^[58]
- 26 травня президент Петро Порошенко увів у дію нову Стратегію національної безпеки, одним із головних завдань якої є формування умов для вступу в НАТО.^[59]
- 27 травня Олександр Турчинов запропонував країнам-членам НАТО поновити роботу над спільним проектом літака Ан-70. У 2000 році модифікована під вимоги НАТО версія Ан-70 — Ан7Х розглядалася в якості базового нового європейського середнього транспортного літака, проте перевага була віддана А400М.^[60]
- 28 травня 2015 року прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк під час 8-го Київського безпекового форуму заявив, що Україні зарано подавати заявку на вступ в НАТО, оскільки на цьому етапі не всі країни-члени готові її підтримати. Він наголосив на тому, що треба зосередитись на підтримці трастових фондів Альянсу і використовувати їх в повній мірі.^[61]
- 5 червня у Києві відбулася робоча нарада під керівництвом заступника Міністра оборони України Юрія Гусєва щодо впровадження у вітчизняному оборонному відомстві стандартів НАТО.
- 17 червня Верховна Рада ратифікувала підписану ще у 2013 угоду з НАТО. Вона дозволяє за рахунок міжнародної технічної допомоги країн-членів НАТО перезахоронити радіоактивні відходи (РАВ), що утворилися внаслідок виконання військових програм колишнього СРСР в Україні. Перший етап реалізації угоди стосується об'єкту Держприкордонслужби «Вакуленчук» у Житомирській області, на його реалізацію виділяється 508 тисяч євро.^[65]
- У кінці червня президент України Петро Порошенко повідомив в інтерв'ю італійському виданню *Corriere della Sera*, що про вступ України в НАТО можна буде говорити не раніше, ніж через 6-7 років, а також після проведення референдуму.^[67]

Цікаві факти

- [Україна](#), а точніше [УРСР](#), вперше подала заявку на [вступ до НАТО](#) ще у [1954](#) році. Відбулося це за наступних обставин^[44].
- [10 березня](#) 1954 року 1-й заступник [міністра закордонних справ СРСР Андрій Громико](#) направив [В'ячеславу Молотову](#) проект доповідної записки до [Президії ЦК КПРС](#), яка стосувалася просування проекту Загальноєвропейського договору з колективної безпеки. Аби довести мирні цілі проекту і вибити з рук опонентів аргумент про спрямованість майбутньої системи безпеки проти [Північноатлантичного альянсу](#), пропонувалося висловити готовність [СРСР](#) вступити в НАТО: [нота](#) була виграшною в будь-якому випадку — якщо Захід відмовлявся, СРСР міг оцінити це як ворожу позицію і розпочати створення власної [Організації колективної безпеки](#), в разі ж згоди, а така можливість не виключалася, після вступу СРСР до Північноатлантичного союзу «останній докорінно змінив би свій характер, — вважав Громико, — і був би підірваний як агресивна, спрямована проти СРСР група держав». Ініціатива отримала найвищий пріоритет. Було навіть призупинено розгортання Комісії з роззброєння, «оскільки спроба оживлення Комісії могла бути використана для відволікання уваги від нашої ноти 31 березня»^[45].
- [31 березня 1954](#) року СРСР направив [дипломатичну ноту](#) західним країнам з проханням про вступ до НАТО. Одночасно з СРСР, але окремо від нього, заявки на вступ до НАТО подали формальні країни-засновниці [ООН Білоруська](#) і [Українська РСР](#). [7 травня 1954](#) року [США](#), [Франція](#) і [Велика Британія](#) відповіли відмовою^[44].
- Хоча Україна не стала першою пострадянською державою — [членом НАТО](#), але зрештою вона стала першою пострадянською країною [СНД](#), яка приєдналася до програми НАТО [«Партнерство заради миру»](#). Це відбулося рівно через сорок років — [8 лютого 1994](#)^[46].
- На теперішній час, офіційний сайт НАТО має 4 мовних розділи: англійською, французькою, російською та українською мовами.^[47]

УКРАЇНА І ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

- **Європейський Союз** є політичним, економічним і культурним об'єднанням з ознаками [конфедерації](#)^[1], до якого входять 28 європейських держав з населенням понад 507 млн. людей.
- Представництво [Європейської Комісії](#) в Україні було відкрито в центрі Києва у вересні 1993 року.
- В листопаді 2013 року на саміті у [Вільнюсі](#) очікувалось підписання [угоди про асоціацію між Україною та ЄС](#). Однак, [9 листопада](#) в Росії відбулася таємна зустріч президентів Януковича і Путіна, зміст якої залишається невідомим. Після цього українська влада різко змінила риторику і [21 листопада 2013](#) Кабінет міністрів України вирішив [призупинити процес підготовки](#) до підписання угоди з Євросоюзом. Внаслідок цього, по всій Україні розпочались [масові акції протесту](#). 21 березня 2014 року, була підписана політична частина угоди асоціації з Європейським Союзом. Економічну частину угоди було підписано 27 червня 2014 року.
- **Порядок денний асоціації Україна — ЄС**
- [16 червня 2009](#) р. під час засідання Ради з питань співробітництва Україна — ЄС політично схвалено [«Порядок денний асоціації Україна — ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію»](#), який є новим практичним інструментом на заміну Плану дій Україна-ЄС для підготовки Сторін до реалізації Угоди про асоціацію до моменту набуття нею чинності.
- **Безвізовий режим**
- 18 грудня 2015 [Європейська комісія](#) підтвердила готовність України до безвізового режиму з ЄС^[17]. При чому додаткових вимог висуватися не буде, але потрібно буде виконати вже взяті Україною обов'язки. Орієнтовний час введення безвізового режиму — від 3 до 7 місяців, орієнтовно з кінця літа 2016 року.^[1]

Майбутній вступ України в ЄС

- У жовтні 2005-го року Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу сказав, що майбутнє України «в ЄС». Однак 9-го жовтня 2005-го року [Європейська Комісія](#) у новій редакції документа щодо стратегії розвитку зазначила, що виконання планів розширення ([Хорватія](#) і республіки колишньої Югославії) може блокувати можливість вступу України, Білорусі і Молдови. Комісар [Оллі Рен](#) сказав, що ЄС має уникнути «занадто великого розширення» наголосивши, що поточний план розширення виглядає цілковито завершеним.^[22]
- Щоб приєднатися до Євросоюзу, держава-заявник має задовольняти політичним і економічним умовам, загальновідомим як [Копенгагенські критерії](#) (в честь минулого в Копенгагені саміту 1993): демократичне уряд, що визнає верховенство закону і відповідних свобод та інститутів. Відповідно до Маастрихтського договору кожна поточна держава-член, а також Європарламент повинні прийти до згоди з приводу будь-якого розширення.
- **Співробітництво в окремих секторах[**
- **Безпека та оборона**
- Рамки співробітництва між ЄС та Україною у реалізації [Європейської політики безпеки та оборони](#) визначають угоди
- «Про визначення загальної схеми участі України в операціях ЄС з врегулювання криз»
- Схвалено Робочий план співробітництва між Збройними Силами України та Генеральним секретаріатом Ради ЄС у сфері Європейської політики безпеки та оборони на 2009 рік.
- Україна бере участь у поліцейській місії ЄС у Боснії та Герцеговині (п'ять представників від МВС).
- **Торгівельно-економічне співробітництво[ред. • ред. код]**
- Основними статтями українського експорту до ЄС були: чорні метали та вироби з них, енергетичні матеріали, нафта та продукти її перегонки, руди, зернові культури, одяг текстильний, жири та олії тваринного або рослинного походження, деревина і вироби з деревини, електричні машини і устаткування.
- Основними статтями імпорту в Україну з ЄС були: котли, машини, апарати і механічні пристрої, наземні транспортні засоби, крім залізничних, електричні машини і устаткування, фармацевтична продукція, полімерні матеріали, пластмаси, енергетичні матеріали, нафта та продукти її перегонки, папір та картон.
- **Транспорт[ред. • ред. код]**
- Пріоритетними напрямками співробітництва України та ЄС у галузі транспорту є:
- розвиток транспортної інфраструктури України та її інтеграції до загальноєвропейської транспортної системи;
- підвищення рівня безпеки на транспорті та [адаптація відповідного національного законодавства](#) із залученням проекту ЄК
- модернізація та оновлення основних фондів і рухомого складу транспорту;
- створення Спільного авіаційного простору між Україною та ЄС.

- **Співробітництво України і ЄС в енергетичній сфері**
- **Співробітництво України з ЄС у сфері енергетики** — здійснюється відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння щодо співробітництва в енергетичній галузі, підписаного 1 грудня 2005. Меморандум охоплює такі сфери:
 - Ядерна безпека.
 - Інтеграція ринків електроенергії та газу.
 - Підвищення безпеки енергопостачання та транзиту вуглеводнів.
- **Договір про заснування Енергетичного Співтовариства**
- 25 листопада 2008 р. розпочато переговори між Україною та ЄК щодо набуття Україною членства в Енергетичному Співтоваристві.
- Передумовами приєднання України до Договору про Енергетичне Співтовариство є забезпечення надійного технічного стану ГТС (модернізація транзитної інфраструктури) та підвищення ядерної безпеки на АЕС відповідно до завдань Спільної робочої групи ЄК — МАГАТЕ — Україна, що започаткована в рамках Меморандуму.

Співробітництво України і ЄС у галузі транспорту

- Розвиток транспортної інфраструктури України та її інтеграції до загальноєвропейської транспортної системи
- Відповідно до цієї Програми реалізується політика Уряду щодо:
- інтеграції транспортної системи України до транс'європейської шляхом приведення стану вітчизняної транспортної мережі у відповідність до норм і стандартів ЄС;
- збільшення надходжень до державного бюджету від експорту транспортних послуг.
- Підвищення рівня безпеки на дорогах
- З метою підвищення безпеки на дорогах внесено зміни до деяких нормативно-правових актів України, зокрема щодо забезпечення створення безпечних умов для учасників дорожнього руху, відповідності міжнародним екологічним нормам, реформування системи державного технічного огляду колісних транспортних засобів тощо.
- Спільний авіаційний простір між Україною та ЄС
- У грудні 2007 року розпочався переговорний процес щодо укладення Угоди між Україною та ЄС про Спільний авіаційний простір.

Дата		
	в €С	в МС
2013.03	50%	37%
2013.06	59%	24%
2013.10	53%	34%
2013.11	39%	37%
2013.12	46%	36%
2013.12	47%	36%
2013.12	43%	30%
2014.01	38%	29%
2014.02	41%	36%
2014.02	47%	38%
2014.03	62%	38%
2014.03	50%	27%
2014.03	53%	28%
2014.12	73%	-
2015.03	52%	12,6%

Міграційні процеси в Україні та світі

Міграційні процеси в Україні та світі. Хвилі міграції.

Становище мігрантів в Україні

У зв'язку з інтеграційними процесами у світі дуже поширеною стала територіальна мобільність, або механічний рух населення. Останній пов'язаний із *міграційними процесами*.

Міграція у перекладі з латини (*migratio, migro*) означає переміщення, переселення.

Еміграція — переселення до іншої країни на постійне проживання або на тривалий час. Таких людей називають емігрантами.

Імміграція — в'їзд іноземців у державу на тривалий період чи на постійне місце проживання.

Сальдо міграції — це різниця між кількістю іммігрантів та емігрантів.

Соціально-економічна сутність міграції населення **полягає** в забезпеченні кількісної та якісної відповідності між потребою в робочій силі та наявністю її в різних регіонах держави, а також у реалізації прагнень працівників задовольнити особисті потреби соціального, професійно-кваліфікаційного та духовного характеру.

З одного боку, *міграції* відбуваються за **особистим бажанням**, з іншого боку, існують також чинники міграції, що мають **об'єктивний характер**.

Класифікуючи *міграції* щодо будь-якої країни, виділяють **зовнішню** (міждержавну) і **внутрішню** (всередині країни). Крім того, існує *сезонна міграція*.

Міграція населення — переміщення людей через кордони тих чи інших територій зі зміною місця проживання назавжди або на більш-менш тривалий час.

У сучасних умовах домінуючою тенденцією у міжнародних відносинах є глобалізація, одним із проявів якої є міжнародна міграція робочої сили. Все більшого поширення набуває переміщення людських ресурсів, зумовлене соціально-економічними, військовими, етнічними і релігійними чинниками. Істотне зростання масштабів міжнародної міграції, залучення до неї значних обсягів трудових ресурсів робить актуальною необхідність дослідження міжнародних міграційних процесів робочої сили.

Україна є однією з найбільших країн-донорів робочої сили в Європі. Зовнішня трудова міграція стала об'єктивною реальністю сьогоднішнього дня. Про це свідчить великий потік робочої сили за кордон. За даними проекту Держкомстату України "Обстеження трудової міграції в Україні", з початку 2005 р. до 1 червня 2008 р. за кордоном працювали 1,5 млн. мешканців України.

Скорочення попиту на робочу силу в Україні штовхає наших громадян на пошуки роботи за її межами. Також серед чинників масової еміграції українського населення можна виділити наступні: велика різниця умов життя і рівня заробітної плати в Україні та країнах Заходу; відсутність перспектив професійного зростання для багатьох талановитих українців; економічна нестабільність у країні; відсутність безпеки громадян, невпевненість у майбутньому.

Трудова міграція має як негативні, так і позитивні риси. Серед позитивних рис зазвичай називають зменшення напруги на місцевому ринку праці та підвищення добробуту домогосподарств мігрантів. Зовнішня трудова міграція здійснює сприятливий вплив на розвиток ринку праці в Україні. За умови неможливості зайнятості за кордоном рівень безробіття в Україні у I половині 2008 р. був би в 1,5 рази більшим від фактично зафіксованого.

Заробітки мігрантів мають велике, інколи вирішальне значення для добробуту їхніх домогосподарств. Крім того, тривале перебування у розвинених країнах сприяє формуванню ринкової свідомості, засвоєнню цінностей і норм цивілізованого суспільства. Водночас гострою залишається проблема захисту трудових мігрантів від сваволі роботодавців та посередників, реальною є загроза опинитися в нелюдських умовах існування та праці чи потрапити в тенета торговців людьми. Трудові мігранти переважно займаються роботами, що мало сприяють підвищенню їх кваліфікації, набуттю навичок, потрібних для майбутньої продуктивної діяльності на батьківщині. Тривала відсутність також може призводити до послаблення сімейних зв'язків.

Таким чином, аналіз існуючих тенденцій міграції робочої сили дає підстави стверджувати, що за склавшихся обставин для економіки країни трудова міграція є позитивним фактором, що зменшує напругу на внутрішньому ринку праці, знижує показники безробіття. Однак міграційний потік українців закордон занадто великий, що негативно впливає на демографічну ситуацію. Отже виникає необхідність формування виваженої державної політики щодо регулювання трудових міграцій. Тільки створення необхідних соціально-економічних й правових умов життя населення надасть можливість повернути міграційні потоки в цивілізоване русло та